

[Tove Jørgensen]

dog, at der i § 1, nr. 84–86, er tale om en indskrænkning af retssikkerheden. Det drejer sig om forslaget om, at afhøring af vidner og syns- og skønsmænd kan foregå, uden at den tiltalte er til stede. Det er vi imod.

Som helhed må vi sige, at en række af de ændringer, der er foreslået, vil vi gerne se på i udvalget, før vi tager endelig stilling.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der ligger jo et meget stort materiale som baggrund for denne del af en retsplejereform, nemlig betænkningerne nr. 698, 773 og 825, der alle sammen handler om borgerlige sager. Jeg synes, justitsministeren er kommet med mange udmærkede forslag på grundlag af disse betænkninger, og vi vil gerne være med til at modernisere retsplejen på denne måde.

Som en enkelt af de tidligere ordførere har nævnt, er det særlig i landsretterne, problemet presser på, men vi ved jo, at ministeren forbereder et hurtigt udspil, som forhåbentlig tager den side af sagen op. Den havde hun jo fat i, da hun forrige gang, i 1974, var justitsminister.

Det er, synes jeg, ubetinget godt, at man ligesom retter op på forholdene mellem det, der hedder underretterne, og landsretterne. 95 pct. af samtlige sager føres jo ved underretterne, og derfor er det rimeligt at understrege, at det er det væsentligste led i vor retsopbygning. At man så vil kalde det byretten, skulle formentlig ikke volde de helt store vanskeligheder, selv om der nok et par steder i landet vil være 2 byretter. Roskilde, for at tage det nærmeste, er et af de steder, hvor man har både en herredsret og en underret; de skal for fremtiden begge to kaldes byretter. Det kan måske give visse vanskeligheder.

Der er et par punkter, jeg gerne vil tage frem. Først spørgsmålet om, hvad der skal ske, når man ønsker en sag afgjort ikke blot ved 2 instanser, men ved 3 instanser. Vi har jo normalt kun 2 instanser til at afgøre en sag. Man kan få den afgjort ved underretten – for fremtiden byretten – og kan appellere til landsretten, eller man begynder ved landsretten og kan appellere til højesteret. Det er noget usædvanligt, hvis den skal for tredje instans. Det har hidtil været sådan, at det har været afgjort af justitsministeriet, om man kunne appellere til tredje instans. Jeg vil

godt bede om, at man i den kommende behandling i retsudvalget går langt ind i, om dette kan være rimeligt, for man må jo huske på, at det er administrationen, der pludselig griber ind og afgør dette, det beror ikke på nogen domstols afgørelse, skønt det drejer sig om en sag, der er under forhandling ved domstolene. Det kan nok være lidt betænkeligt, at vi pludselig blander administrationen ind i det på den måde.

Jeg kan gøre opmærksom på den artikel, der har været om netop dette problem, af landsretssagfører Ernst Hartwig her i 1978 i Ugeskrift for Retsvæsen, afdeling B. Han anfører de oplysninger, man har haft fremme om, hvordan det rent faktisk forholder sig. Højesteretspræsident Trolle siger, at den hidtidige ordning, hvor det har været justitsministeriet, altså administrationen, der afgør det, ikke har voldt særlige vanskeligheder. Nej, det kan man da godt fastslå, for anklagemyndigheden, altså regeringen og administrationen, har bedt om at få lov til at anke til højesteret i 90 tilfælde og har fået ret i 89 eller 88 tilfælde, mens almindelige mennesker, der har bedt om tilladelse til at anke til tredje instans, i samme tidsrum – det drejer sig om årene 1967–1969 – har ansøgt i 309 sager og har fået tilladelse i 45 og afslag i 264. Det normale er altså, at private får afslag af administrationen, mens administrationen godkender sine egne ansøgninger om at gå videre. Det kunne der nok være grund til at drøfte grundigt igennem.

Ministerens fremsætter et forslag, der drejer sig om de steder, hvor vi skal have 3 dommere. Det har vi en lang række steder, og et enkelt sted har vi oven i købet 4, nemlig i Randers. Der vil ministeren gerne have, at én af dommerne skal beskikkes til at tilrettelægge sagerne og fordele sagerne mellem dommerne, og det er da meget rimeligt. Det har vist været sådan, at det har været den ældste, der har påtaget sig det, og det er vel også en meget god ting. Men ministeren fastslår i den forbindelse, at der skal være tale om en egentlig beskikkelse, og en egentlig beskikkelse medfører jo, at man på en eller anden måde skal have et honorar for det. Ministeren siger, at det ikke er nemt at skønne over, hvor meget det bliver, men et par hundrede tusinde kroner går der da. I den forbindelse vil jeg gerne stille et spørgsmål. I Randers har man haft denne ordning, den har funge-